

bil

pil

fil

bil

is

by

te

mus

hus

husmus

pil

tehus

mil

husly

fis

A large rectangular area divided into three horizontal sections: a green top section, a yellow middle section, and a red bottom section. The entire area is enclosed by a dashed line, suggesting it is a template for a worksheet or activity.

skolefodbold	fodboldskole	
		Hvad betyder det andet rodmorform? Elev 1 tegner herunder.
		Hvad betyder det første rodmorform? Elev 2 tegner herunder.
		Hvad betyder det sammensatte ord? Elev 1 skriver/tegner herunder.
		Hvad er forskellen på de to sammensatte ord?

Sorter de 10 sammensatte ord herunder. Hvilken usynlig sætning forklarer sammenhængen mellem de to rodformer?

iste
teblad
ishus
synål
timeløn

bilkø
bananmos
sælkød
risvin
natbus

Skal bruges til/har at gøre med	Er lavet af/indeholder

Forstå med morfemer

STRATEGIKORT

- 1 Del ordet i morfemer, hvis der er flere morfemer.
- 2 Tænk på betydningen af hvert morfem.
- 3 Sæt morfemernes betydning sammen.
- 4 Tjek betydningen.

Modellering til forstå med morfemer

Modellering

Læreren kan modellere strategien på følgende måde i det sammensatte ord **iste**.

Først læser jeg det sammensatte ord ét morfem ad gangen.

*Der står **iste**.*

Så deler jeg det sammensatte ord i rod-morfemer.

*Jeg sætter streg efter **is**, fordi det er det rod-morfem, jeg kan genkende, og fordi det står først i ordet.*

Så tænker jeg på hvert rod-morfems betydning.

***Is** er (fx) koldt, frosset vand, og **te** er en varm drik, der er lavet på teblade.*

Så sætter jeg rod-morfemerne sammen igen.

*Jeg sætter **is** og **te** sammen igen og tænker over den samlede betydning.*

*Jeg kan fx bruge en hjælpesætning. Jeg tror, **iste** er **te**, som er lavet af **is**.*

Nu tjekker jeg betydningen ved at bruge en anden usynlig sætning.

*Jeg tror, **iste** er **te**, som indeholder **is**.*

*Hvad synes I? Har I drukket iste?
Hvordan kan vi tjekke betydningen [fx Google-billedsøgning]?*

Og hvad betyder urtete?

sæl

hæl

pæl

Læs med morfemer

STRATEGIKORT

- 1 Er der et morfem, du kender?
- 2 Sæt en lodret streg før eller efter ordet.
- 3 Læs de andre morfemer med lydstrategien.
- 4 Læs ordet morfem for morfem.

Modellering til at læse med morfemer

Modellering

Læreren kan modellere strategien på følgende måde i det sammensatte ord **ishus**.

Først ser jeg på ordet og ser, om det indeholder et rod morfem, jeg kender.

*Jeg kan genkende **is**.*

*Jeg sætter streg efter **is**, fordi det er det rod morfem, jeg kan genkende, og fordi det står først i ordet.*

*Jeg kan ikke genkende andre rod morfemer i det sammensatte ord, så nu prøver jeg at læse efter stregen. Vokalen er **u**. Jeg fortsætter med at læse **u-s = us**. Så går jeg tilbage og kobler konsonanten på **h-us = hus**.*

*Nu læser jeg det sammensatte ord ét rod morfem ad gangen. Først **is**, så efter stregen **hus** og så samlet **ishus**.*

Ved andre typer morfemer:

Læreren kan modellere strategien på følgende måde i ordet **utæt**.

Først ser jeg på ordet og ser, om det indeholder et morfem, jeg kender.

*Jeg kan genkende **u**.*

Jeg tjekker lige, om der er andre morfemer, jeg kan genkende. Det er der ikke.

*Så sætter jeg streg efter **u**, fordi det er det morfem, jeg kan genkende, og fordi det står først i ordet.*

Så læser jeg det andet morfem lyd for lyd.

*Jeg kan ikke genkende andre morfemer i ordet, så nu prøver jeg at læse efter stregen. Vokalen er **æ**, og der står **æ-t = æt**. Jeg kobler den første konsonant på = **tæt**. Tæt er et rod morfem, fordi det selv er et ord, **fx** kan en regnjakke være tæt.*

*Så læser jeg ordet ét morfem ad gangen. Først **u**, så efter stregen **tæt** og så samlet **utæt**.*

sæl

hæl

pæl

natbus

husmur

bopæl